

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री गोविन्दकुमार उपाध्याय
माननीय न्यायाधीश श्री चोलेन्द्र शम्शेर ज.ब.रा.
फैसला

०७०-CR-०१९९

मुद्दा: कर्तव्य ज्यान र ज्यान मार्ने उद्योग ।

जिल्ला गोरखा स्वारा गा.वि.स. वडा नं. २ घर भई कारागार कार्यालय
गोरखामा कैदमा रहेका सन्तबहादुर तामाङ-----१

पुनरावेदक
प्रतिवादी

विरुद्ध

सुकबहादुर तामाङको जाहेरीले नेपाल सरकार -----१

प्रत्यर्थी
वादी

०७०-CR-०२४१

जिल्ला गोरखा स्वारा गा.वि.स. वडा नं. २ घर भई कारागार कार्यालय
गोरखामा कैदमा रहेका मनबहादुर मास्की-----१
ऐजन ऐजन घर भई ऐजन कारागारमा कैदमा रहेका मनबहादुर आले
मगर-----१

पुनरावेदक
प्रतिवादी

ऐजन ऐजन घर भई ऐजन कारागारमा कैदमा रहेका कुलबहादुर मगर---१
ऐजन ऐजन घर भई ऐजन कारागारमा कैदमा रहेका बुद्धिबहादुर तामाङ--१
ऐजन ऐजन घर भई ऐजन कारागारमा कैदमा रहेका सुरेश आले मगर---१
ऐजन ऐजन घर भई ऐजन कारागारमा कैदमा रहेका जीतबहादुर आले
मगर-----१

विरुद्ध

सुकबहादुर तामाङको जाहेरीले नेपाल सरकार -----१

प्रत्यर्थी
वादी

०७०-RC-०११८

सुकबहादुर तामाङको जाहेरीले नेपाल सरकार -----१

वादी

विरुद्ध

जिल्ला गोरखा स्वारा गा.वि.स. वडा नं. २ बस्ने लालबहादुर मगर-----१ प्रतिवादी
ऐजन ऐजन बस्ने जिरा मगर-----१

शुरु फैसला गर्ने:- माननीय जिल्ला न्यायाधीश श्री लिसबहादुर थापा छेत्री
गोरखा जिल्ला अदालत
मिति २०६८।८।२६

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने:- माननीय न्यायाधीश श्री माधवप्रसाद चालिसे
माननीय न्यायाधीश श्री विश्वम्भरप्रसाद श्रेष्ठ
पुनरावेदन अदालत पोखरा
मिति २०७०।२।२०

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ९(१) बमोजिम दायर भएको र ऐजन दफा १० बमोजिम पुनरावेदन अदालत पोखराबाट मिति २०७०।२।२० मा भएको फैसला साधक जाँचका लागि यस अदालतमा जाहेर हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर निम्नानुसार रहेको छः-

जिल्ला गोरखा स्वारा गा.वि.स. वडा नं. २ स्थित पूर्वमा मृतकको दाई भक्तबहादुर तामाङको घर, पश्चिम मृतकको आफ्नै तरकारीबारी, उत्तरमा मृतककै गाईगोरु बाँध्ने कटेरा, दक्षिणमा मृतककै पुरानो भत्केको घर, यति चार किल्ला भित्र ढुङ्गा र माटोले बनेको खरले छाएको एक तले घरको भित्ताबाट १५ इन्च टाढा रातो रंगको कच्चाकुकुचु भएको टर्चलाईट रहेको, ब्याट्री अलग रहेको, उक्त लाइटबाट १० इन्च टाढा ७७ इन्च लम्बाई भएको बेदुलाको लाठी उक्त लाठीको मसिनो भागतिर छाला खुइलिएको भागमा रगत लागेको, सो ठाउँबाट पश्चिमतर्फ सेतो रगतले लतपतिएको रौं रहेको, सो ठाउँबाट पश्चिमतर्फ ५ इन्च लामो, ३.५ इन्च चौडाई र १.५ इन्च उचाई भएको र ३ इन्च लम्बाई २.५ इन्च चौडाई भएको २ वटा रगत लतपतिएको ढुङ्गा रहेको, उक्त ढुङ्गा वरिपरी रगतैरगतको टाटाहरु रहेको, रातो चुराको टुक्राहरु छरिएर रहेको, उक्त घरको पूर्वी सुरबाट १५ इन्च टाढा कालो टर्चलाईट र उक्त टर्चलाईटबाट १० फिट ४८ इन्च टाढा सोही टर्चको टाउको र ब्याट्री राखे रहेको, उक्त घरको उत्तर पश्चिम सुरबाट ५ फिट ५० इन्च दक्षिणतर्फ २० इन्च लम्बाई भएको फलामको रड रहेको, उक्त रडबाट १५ इन्च दक्षिण कालो रंगको रगत लागेको पोलिष्टरको टोपी रहेको, उक्त घरको अगाडि पश्चिम फर्केको तीन ओटा ढोकाहरु मध्ये बिचको ढोकाबाट २३ इन्च टाढा तिर काठको बारसंगै काठको खाट,

उक्त खाटमाथी रातोमा सेतो कम्बलले छोपिएको अवस्थामा जीतबहादुर तामाङको लास रहेको, पूर्व टाउको पश्चिम खुट्टा दाहिने हात मुनी पारी कोल्टे पहेंलो भेष्ट र तल कालो पाइन्ट लगाएको, टाउकोमा विभिन्न घाउचोटहरू रहेको, निधारको दाहिने भागमा अं.३ इन्च लम्बाई भएको, २ वटा हड्डी देखिने घाउ रहेको, मध्य भागमा बायाँतिर अं.३ इन्च र २ इन्च लम्बाई भएका भित्री खप्पर समेत देखिने २ वटा घाउ, दाहिने गाला र दाहिने हातमा घाउ रहेको, अन्य शरीरमा समेत नील डाम रहेको, कानको जरामा नीलो डाम, पेट तथा ढाडमा नीलडाम रहेको, मलद्वारबाट दिसा निस्किएको, लिङ्गबाट वीर्य जस्तो सेतो पदार्थ निस्किएको भन्ने व्यहोराको घटनास्थल लास जाँच मुचुल्का।

म कामको सिलसिलामा बाहिरतिर रहने र भाई पोखरामा बस्दै आएका र आमा बुवा जिल्ला गोरखा स्वारा गा.वि.स. वडा नं.२ स्थित आफ्नै घरमा रहेको अवस्थामा मिति २०६७।८।८ को राती मेरो बुवा जीतबहादुर तामाङलाई खुकुरी प्रहार गरी मारेको र आमा सुकमाया तामाङलाई खुकुरी प्रहार गरी मरणासन्न अवस्थामा पारेको भनी गाउँबाट फोनमा खबर आएकोमा प्रहरी घटनास्थलमा पुगी आमालाई उपचारको लागि गोरखा सदरमुकामतर्फ पठाएको र लासजाँच मुचुल्का गरी पोष्टमार्टमका लागि गोरखा जिल्ला अस्पतालमा ल्याएको अवस्थामा मेरो बाबुको लास देखी को कसले कर्तव्य गरी मारेको हो अनुसन्धान गरी कानून बमोजिम गरी पाउँ र खुल्न आएका बखत छुट्टै किटानी जाहेरी दिनेछु भन्ने व्यहोराको सुकबहादुर तामाङले दिएको जाहेरी दरखास्त।

हाल बुझ्दै जाँदा गाउँका मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, सन्तबहादुर तामाङ, कुलबहादुर मगर, जिरा मगर, बुद्धिबहादुर लामा (तामाङ), सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर, विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ, लालबहादुर मगर, बुद्धिमाया लामा (तामाङ) समेतका व्यक्तिहरूले मेरो बुवा जीतबहादुर तामाङले धामी झाँक्री समेतको काम गर्ने हुनाले गाउँलेहरूले एकलै पादै आइरहेकोमा सोही रीसङ्घीको कारण मेरो आमा बुवालाई धारिलो हतियार, फलामको रड, लाठी, ढुङ्गा समेतले प्रहार गरी बुवाको घटनास्थलमा नै मृत्यु गराएका र आमालाई गम्भीर घाइते बनाएको हुँदा निज व्यक्तिहरूलाई पक्राउ गरी कानून बमोजिम कारवाही गरी पाउँ भन्ने व्यहोराको सुकबहादुर तामाङले दिएको किटानी जाहेरी दरखास्त।

Multiple cut wound of scalp area, lacerated wound of lower leap and chick bruises of chest भन्ने व्यहोराको गोरखा जिल्ला अस्पतालबाट प्राप्त घाइते सुकमाया तामाङको घाउ जाँच केश फारम।

मृतक जीतबहादुर तामाङ गाउँमा झाँक्री काम गर्ने भएको र निजका श्रीमती सुकमाया तामाङ बोक्सी भएकीले निजहरुले रीस उठेको मानिसलाई बोक्सीको दोष लगाई मार्नु पर्छ भन्दै हिंडेकाले गाउँका लालबहादुर मगर सन्तबहादुर तामाङ जीतबहादुर तामाङको हामीसंग रीसइवी छ निजले हामीलाई माछ्छ अब निजहरुलाई हामी गाउँलेहरु मिली सफाया गर्नु पर्छ भनी मिति २०६७।८।८ को दिउँसो योजना बनाएका रहेछन। उक्त दिन बुद्धिमाया लामा तामाङले मेरो घरमा आई लालबहादुर मगरको घरमा जान भनी सन्तबहादुर तामाङले भनेका छन भनी मलाई भनेपछि अं. २१.०० बजेको समयमा लालबहादुर मगरको घरमा गाउँका मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आलेमगर, कुलबहादुर मगर, लालबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर समेत जम्मा भई आज राती जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई जसरी भएपनि मार्न पर्छ, गाउँमा निजहरुले निकै सताए दिउँसो सन्तबहादुर तामाङ र मेरो सल्लाह भईसक्यो यहाँ जम्मा भएका सबै जानु पर्छ जो जाँदै न कारवाही गरी गाउँ निकाला गछ्छौं भनेकोले म समेत सहमत भई लालबहादुर मगरको घरबाट सन्तबहादुर तामाङको घरमा गई निज समेत भई हामी ९ जना लाठी ढुङ्गा रड टर्चलाईट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतेको जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले हानी ढलाएका हौं । निज मृतक जीतबहादुर तामाङले मलाई व्यक्तिगत रुपमा तेरो एउटा आँखा फुटेको छ मेरो मन्तर लगाई अर्को आँखा समेत फुटाई दिन्छु भनेकाले मलाई साह्रै रीस उठिरहेकोले मैले सुकेको लामो लाठी र कालो टर्च समेतले प्रहार गरी कर्तव्य गरी जीतबहादुर तामाङलाई मारेका हौं र सुकमाया तामाङलाई घाइते बनाई बेहोस अवस्थामा पुऱ्याएका हौं भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी जिरा मगरले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मिति २०६७।८।८ को साँझ लालबहादुर मगर मेरो पुसैं नाता पर्नेले मेरो घरमा आउनु भनी बोलाएकोले म र मेरो भाई मनबहादुर निज लालबहादुरको घरमा जाँदा जिरा मगर समेतका मानिसहरु पनि आएका रहेछन। निजको घरमा मादक पदार्थ सेवन गरी लालबहादुर मगरले हामी गाउँको जीतबहादुर तामाङको घरमा गई निज र निजको श्रीमती सुकमाया तामाङलाई मार्नु पर्छ निजहरुले धामी झाँक्री काम गर्ने, रीस उठेको मानिसलाई बोक्सी छौँडा लगाई मारिदिन्छु भन्ने र गाउँमा मानिस तथा गाइवस्तुलाई बिरामी बनाउने गरेकाले लालबहादुर मगर, जिरा मगर समेत हामी

८ जना लालबहादुर मगरको घरबाट निस्की सन्तबहादुर तामाङ समेतलाई साथै लिई निजकै घरको बाटो भएर ९ जनाले लाठी, रड, ढुङ्गा, टर्चलाइट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले हानी ढलाएका हौं। निजलाई मैले लाठी प्रहार गरेको हुँ। लालबहादुर मगरले फलामको रडले प्रहार गरेका हुन्। अन्यले लाठी ढुङ्गाले हानेका हुन्। हामीहरूले हानेको कारण जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङ सख्त घाइते भएकी हुन् भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी जीतबहादुर आले मगरले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

लालबहादुर मगरले मेरो घरमा आउनु भनी बोलाएकोले म र मेरो दाई जीतबहादुर आले मगर निज लालबहादुरको घरमा जाँदा जिरा मगर समेतका मानिसहरू आएका रहेछन्। निजको घरमा मादक पदार्थ सेवन गरी लालबहादुर मगरले अब हामी गाउँको जीतबहादुर तामाङको घरमा गई निज र निजको श्रीमती सुकमाया तामाङलाई मार्नु पर्छ भनेकाले लालबहादुर मगर, जिरा मगर, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा, सुरेश आले मगर र म समेत ८ जना लालबहादुर मगरको घरबाट निस्की सन्तबहादुर तामाङ समेतलाई साथै लिई निजकै घरको बाटो भएर हामी ९ जनाले लाठी, रड, ढुङ्गा, टर्चलाइट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हानाहान भन्दा हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले हानी ढलाएका हौं। निजलाई मैले सोही स्थानमै ढुङ्गा प्रहार गरेको हुँ। लालबहादुर मगरले फलामको रडले प्रहार गरेका हुन्। अन्यले लाठी ढुङ्गाले हानेका हुन्। हामीहरूले हानेको कारण जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङ सख्त घाइते भएकी हुन् भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी सुरेश आले मगरले गरेको बयान।

मिति २०६७।८।८ को साँझ निज लालबहादुर मगरको घरमा खाना तथा मादक पदार्थ सेवन गरेका हौं। अब हामी पारी गाउँको जीतबहादुर तामाङको घरमा गई निज र निजको श्रीमती सुकमाया तामाङलाई मार्नु पर्छ। निजहरूले धामी झाँक्री काम गर्ने रीस उठेको मानिसलाई बोक्सी छौडा लगाई मारिदिन्छु भन्ने र गाउँमा

मानिस तथा गाइवस्तुलाई बिरामी बनाउने गरेकाले लालबहादुर मगर, जिरा मगर, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, जीतबहादुर आले मगर, सुरेश आले मगर र म समेत भई हामी ८ जना लालबहादुर मगरको घरबाट निस्की सन्तबहादुर तामाङ समेतलाई साथै लिई निजकै घरको बाटो भएर हामी ९ जनाले लाठी, रड, ढुङ्गा, टर्चलाइट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले हानी ढलाएका हौं। निजलाई मैले लाठी र ढुङ्गा प्रहार गरेको हुँ। लालबहादुर मगरले फलामको रडले प्रहार गरेका हुन्। अन्यले लाठी, ढुङ्गाले हानेका हुन्। हामीहरुले हानेको कारण जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङ सख्त घाइते भएकी हुन भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी बुद्धिबहादुर लामाले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान ।

मिति २०६७।८।८ को साँझ लालबहादुर मगरले मेरो घरमा आउनु भनी बोलाएकोले म र मेरो दाई जीतबहादुर आले मगर निज लालबहादुरको घरमा जाँदा जिरा मगर समेतका मानिसहरु पनि आएका रहेछन्। निजको घरमा मादक पदार्थ सेवन गरी लालबहादुर मगरले अब हामी पारी गाउँको जीतबहादुर तामाङको घरमा गई निज र निजको श्रीमती सुकमाया तामाङलाई मार्नु पर्छ। निजहरुले धामी झाँक्री काम गर्ने रीस उठेको मानिसलाई बोक्सी छौडा लगाई मारिदिन्छु भन्ने र गाउँमा मानिस तथा गाइवस्तुलाई बिरामी बनाउने गरेकाले लालबहादुर मगर, जिरा मगर, मनबहादुर मास्की मगर, कुलबहादुर मगर, जीतबहादुर आले मगर, सुरेश आले मगर र म समेत भई हामी ८ जना लालबहादुर मगरको घरबाट निस्की सन्तबहादुर तामाङ समेतलाई साथै लिई निजकै घरको बाटो भएर हामी ९ जनाले लाठी, रड, ढुङ्गा, टर्चलाइट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले हानी ढलाएका हौं। निजलाई मैले लाठी प्रहार गरेको हुँ। लालबहादुर मगरले फलामको रडले प्रहार गरेका हुन। अन्यले लाठी ढुङ्गाले हानेका हुन। हामीहरुले हानेको कारण जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङ सख्त घाइते भएकी हुन भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी मनबहादुर आले मगरले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान ।

मिति २०६७।८।८ का साँझ मैले घरमा रक्सी र मासु मगाई मेरो ठूलो बुवा काजिराम तामाङ, साहिलो बुवा जीतबहादुर तामाङलाई बोलाई म र मेरो बुवा सन्तबहादुर तामाङ समेत रक्सी र मासु खाई अं.१९.३० बजेपछि ठूलोबुवा र साहिलोबुवा आ-आफ्नो घरमा गए। हामी बुवा र म खाना खाएर सुत्थौं अर्को दिन धानको बिटा बोक्न भेला भएकोले मेरी श्रीमती र आमाले खेतालालाई मकै भुट्ने काम गरेका थिए। मकै भुटेर अं.२४.०० बजेतिर पिसाब फेर्न बाहिर निस्कँदा साहिलाबुवाको घरतिर ड्याम ड्याम गरेको सुनी मेरी श्रीमतीले मलाई उठाई उक्त कुरा भनेपछि म र बुवा तत्काल साहिलाबुवाको घरमा जाँदा साहिलाबुवा जीतबहादुर तामाङ र आमा सुकमाया तामाङ आफ्नो घरको आँगनमा तथा कर्सामा रगतपच्छे भई ढलिरहेको देखी तत्काल हारगुहार गरेको हुँ। गाउँले आएपछि पानी खुवाउँदा साहिलोबुवाले पानी निलेनन मृत्यु भैसकेछ साहिली आमाले पानी खाएपछि सास रहेछ भनी विस्तारामा सुताई रातभरी कुरी बसी मृतकको छोरालाई खबर गरेको हुँ र अर्को दिन आमालाई उपचारको लागि बोकी लगेको हुँ। तत्काल उक्त घटना कस्ले गराएको हो थाहा भएन। पछि बुझ्दै जाँदा गाउँकै लालबहादुर मगर, जिरा मगर, मनबहादुर मास्की मगर, कुलबहादुर मगर, मनबहादुर आले, बुद्धिबहादुर लामा, जीतबहादुर आले मगर र सन्तबहादुर मगर समेत भई फलामे रड, ढुङ्गा, लाठी प्रहार गरी साहिला बुवा जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा हत्या गरेको र साहिली आमालाई सख्त घाइते बनाएको भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी विरे भन्ने धनबहादुर तामाङले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मृतक जीतबहादुर गाउँमा झाँकी काम गर्ने र निजकी श्रीमती सुकमाया बोक्सी भएकीले रीस उठेको मानिसहरुलाई बोक्सीको छौँडा लगाई मार्नु पर्छ भन्दै हिडेका र ०६६ साल श्रावण महिनामा निज जीतबहादुर तामाङको छोरा सुकबहादुर तामाङले मेरो कान्छी बुहारी मंगलीमाया तामाङलाई भगाई पोखरातिर गई बसेकाले छोरालाई झिकाई मेरो धनमाल फिर्ता गर भन्दा निजले रीस गरी दुःख दिदै आएका थिए। घरमा रहेका वस्तुभाउ र जग्गा जमिन सबै बेची पोखरा जाने हो हामी जानु भन्दा अगाडि २ जना मलाई र लालबहादुर मगरलाई मारेर मात्र जान्छौं भन्दै हिडेकाले पक्कै यिनीहरुले हामीलाई बोक्सीको छौँडा लगाई वाण हानेर मार्छन भनी लालबहादुर र मैले निजहरुलाई पोखरा जानुभन्दा पहिल्यै मार्नु पर्नो भनी सल्लाह गरी मिति २०६७।८।८ को साँझ लालबहादुर मगरको घरमा गाउँलेहरु जम्मा भई मार्न जाने योजना बनाएका हौं। अ.२०.०० बजेको समयमा लालबहादुर मगरले गाउँका

मानिसहरुलाई आफ्नो घरमा बोलाई सरसल्लाह गरी राती अं.२२.०० बजेको समयमा लालबहादुर मगर, जिरा मगर, मनबहादुर मास्की मगर, कुलबहादुर मगर, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर समेत मेरो घरमा आएका हुन त्यसपछि म समेत ९ जना भई लाठी, रड, ढुङ्गा, टर्चलाइट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले हानी ढलाएका हौं। निजलाई मैले लाठी प्रहार गरी हानेको हुँ। लालबहादुर मगरले फलामको रडले प्रहार गरेका हुन। अन्यले लाठी, ढुङ्गा, टर्च समेत प्रहार गरी जीतबहादुर तामाङलाई मारेका हौं र सुकमाया तामाङलाई घाइते बनाई बेहोस अवस्थामा पुऱ्याएका हौं भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी सन्तबहादुर तामाङले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मृतक जीतबहादुर गाउँमा झाँक्री काम गर्ने र निजकी श्रीमती सुकमाया बोक्सी भएकीले रीस उठेको मानिसहरुलाई बोक्सीको छौँडा उठाई बाण हानेर गाउँलेहरुलाई बिरामी बनाउने, वस्तुभाउ समेत पाल्न नदिई बोक्सी लगाई मारी दिने गरी दुःख दिंदै आएका थिए। घरमा रहेका वस्तुभाउ र जग्गा जमिन सबै बेची पोखरा जाने हो हामी जानुभन्दा अगाडि २ जनालाई मारेर मात्र जान्छौं भन्दै हिडेकाले पक्कै यिनीहरुको हामीसंग रीसइवी छ बोक्सीको छौँडा लगाई बाण हानेर मार्छन भनी सन्तबहादुर तामाङले र मैले निजहरुलाई पोखरा जानु भन्दा पहिल्यै मार्नु पर्छ भनी योजना बनाई मिति २०६७।८।८ को साँझ मेरो घरमा गाउँलेहरु जम्मा भई मार्ने सल्लाह गरी अं.२२.०० बजेको समयमा जिरा मगर, मनबहादुर मास्की मगर, कुलबहादुर आले, बुद्धिबहादुर लामा, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर र म समेत ८ जना सन्तबहादुर तामाङको घरमा गई निज समेत ९ जना भई लाठी, रड, ढुङ्गा, टर्चलाइट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले हानी ढलाएका हौं। निजलाई मैले फलामको रडले हानेको हुँ। अन्यले लाठी, रड, ढुङ्गा, टर्च समेत प्रहार गरी जीतबहादुर तामाङलाई मारेका हौं र सुकमाया तामाङलाई घाइते बनाई बेहोस अवस्थामा पुऱ्याएका हौं भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी लालबहादुर मगरले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मिति २०६७।८।८ को साँझ लालबहादुर मगरले मेरो घरमा सल्लाह छ भनेकाले म राती निजको घरमा जाँदा गाउँका जिरा मगर, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले, बुद्धिबहादुर लामा, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर समेत रहेछन। सबैले रक्सी खाएका र मलाई पनि खान दिएका हुन। निजहरुले पहिले नै योजना बनाएकोले अब हामी जीतबहादुर तामाङको घरमा जाने हो र निज जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई जसरी भएपनि मारेर सफाया पार्नु पर्छ यहाँ भेला भएका सबै जानु पर्छ जो जाँदैन त्यसलाई समाजबाट निकाल्छौं र जनकारवाही गछौं भनी उर्दी जारी गरेकाले म समेत सहमत भई लालबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर तामाङ, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, जीतबहादुर आले मगर, सुरेश आले मगर र म समेत भई हामी ८ जना निज लालबहादुर मगरको घरबाट निस्की सन्तबहादुर तामाङको घरमा गई निजकै घरको बाटो भएर हामी ९ जना लाठी, ढुङ्गा, रड, टर्चलाईट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले प्रहार गरेका हौं। मैले निज दुवैजनालाई १/१ ढुङ्गाले प्रहार गरेको हुँ। अन्यले लाठी ढुङ्गाले हानेका हुन्। हामीहरुले हानेको कारण जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङ सख्त घाइते भएकी हुन भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी कुलबहादुर मगरले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मिति २०६७।८।८ का दिन लालबहादुर मगर र सन्तबहादुर तामाङले निज जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङले हामीहरुलाई साँहै सताए मार्ने भए निजहरुलाई पहिल्य नै मार्नु पर्छ भनी साँझ गाउँका अन्य मानिसहरुलाई समेत बोलाई मार्ने भनी योजना बनाई बसेका रहेछन। लालबहादुर मगरले म समेतलाई जाउँ भनी लालबहादुर मगर, जिरा मगर, मनबहादुर मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा (तामाङ), सुरेश आले, जीतबहादुर आले मगर र म समेत भई निज लालबहादुरको घरबाट निस्की सन्तबहादुर तामाङको घरमा गई निजकै घरको बाटो भएर हामी ९ जना लाठी, ढुङ्गा, रड, टर्चलाईट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले प्रहार गरेका हौं। मैले त्यही

रहको ढुङ्गाले हानेको हुँ। अन्यले लाठी, ढुङ्गाले हानेका हुन्। लालबहादुर मगरले फलामको रडले टाउको र छातीमा हानेका हुन्। हामीहरूले हानेको कारण जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङ सख्त घाइते भएकी हुन भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी मनबहादुर मास्की मगरले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

Probable cause of death injury भन्ने व्यहोराको मृतक जीतबहादुर तामाङको पोष्टमार्टम रिपोर्ट ।

मिति २०६७।८।८ को साँझ ससुरा जीतबहादुर तामाङ र सासु सुकमाया तामाङ समेत मिली रक्सी खाई राती २ बजेको समयमा सबै आआफ्नो घरतिर सुत्न गएका हुन्। मेरो श्रीमान धनबहादुर र ससुरा सुत्न गए अर्को दिन धानको बिटा बोक्ने खेताला भएकोले खाजाको लागि मकै भुट्न लाग्दा राती ३ बजेको समयमा पिसाब फेर्न बाहिर निस्कँदा घर भन्दा तल ड्याम ड्याम गरेको आवाज सुनी आउँदा साहिला ससुरा जीतबहादुर तामाङ र सासु सुकमाया तामाङ घर बाहिर ढली रगतपच्छे भएको अवस्थामा देखेको हुँ। त्यसपछि हारगुहार गर्दा गाउँका अन्य मानिसहरू आई गाउँलेहरू मिली दुवै जनालाई घरमा लगी पानी खुवाउँदा जीतबहादुरको मृत्यु भैसकेको रहेछ। त्यसपछि प्रहरीमा खबर गरी अर्को दिन सासु सुकमाया तामाङलाई उपचारको लागि पठाएको हुँ। पछि बुझ्दैजाँदा लालबहादुर मगर, जिरा मगर, मनबहादुर मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर तामाङ, सुरेश आले, जीतबहादुर आले मगर, बुद्धिमाया तामाङ समेत भई लाठी, ढुङ्गा, फलामे रड, टर्चलाईट समेतले हानी जीतबहादुर तामाङको हत्या गरेका र सुकमाया तामाङलाई सख्त घाइते बनाएका हुन् भन्ने व्यहोराको माया तामाङले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मिति २०६७।८।८ मा म आफ्नै घरमा थिएँ। भोलीपल्ट जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई घाइते बनाएको भनी हल्ला सुनी घटनास्थलमा गई हेर्दा शरीरको विभिन्न भागमा चोट लागी मृत अवस्थामा देखेको र सुकमाया तामाङलाई उपचारको लागि लगिसकेकाले देखिन, घटना सम्बन्धमा बुझ्दै जाँदा गाउँकै लालबहादुर मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, जिरा मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर, मनबहादुर मास्की मगर समेत भई लाठी, ढुङ्गा, फलामे रड, टर्चलाईट समेतले हानी जीतबहादुर तामाङको कर्तव्य गरी मारेका र सुकमाया तामाङलाई सख्त घाइते बनाएकोमा पूर्ण विश्वास लाग्छ भन्ने व्यहोराको सन्तबहादुर गुरुङले गरेको कागज।

मिति २०६७।८।८ को राती ३ बजेतिर मेरी बुहारी माया तामाङ आत्तिदै आईन। के भयो केही नदेखेपछि भाई जीतबहादुरको घरतर्फ जाँदा घर बाहिर ढली बेहोस बनाई रगतपच्छे भएको अवस्थामा देखेको हुँ। घरको पिडीमा लगी पानी खुवाउँदा निज जीतबहादुरको मृत्यु भैसकेको रहेछ। सुकमाया तामाङलाई उपचारको सदरमुकाम तिर लिएर आएका हौं। घटनाबारेमा बुझ्दै जाँदा गाउँकै लालबहादुर मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, जिरा मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर, मनबहादुर मास्की मगर समेत भई लाठी, ढुङ्गा, फलामे रड, टर्चलाईट समेतले हानी जीतबहादुर तामाङको कर्तव्य गरी मारेका र सुकमाया तामाङलाई सख्त घाइते बनाएकोमा पूर्ण विश्वास लाग्छ भन्ने व्यहोराको सन्तबहादुर तामाङले गरेको कागज।

मिति २०६७।८।८ का दिन म आफ्नै घरमा थिएँ। ऐ. ९ गते बिहान जाहेरवाला सुकबहादुर तामाङले राती मेरो आमा बुवालाई घरमा को कस्ले कुटपीट गरी जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको र सुकमाया तामाङ घाइते भएको भन्ने सुनेको हुँ । घटना बारेमा बुझ्दैजाँदा लालबहादुर मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, जिरा मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर, मनबहादुर मास्की मगर समेत भई लाठी, ढुङ्गा, फलामे रड, टर्चलाईट समेतले हानी जीतबहादुर तामाङको कर्तव्य गरी मारेका र सुकमाया तामाङलाई सख्त घाइते बनाएकोमा पूर्ण विश्वास लाग्छ भन्ने व्यहोराको लालबहादुर तामाङले गरेको कागज।

मिति २०६७।८।८ को राती मेरो माइलो बुवाको छोरा विरे भन्ने धनबहादुरले फोन गरी आमा बुवालाई को कस्ले कुटपीट गरेको रहेछ भनी फोनमा खबर गरेकोले ऐ. ९ गते बिहान दाजु सुकबहादुर तामाङ गाडी साहु र म समेत भई घटनास्थलमा जानको लागि आउँदै गर्दा बाबुको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको र आमा घाइते अवस्थामा बेहोस भएकीले उपचारको लागि गोरखा जिल्ला अस्पतालतर्फ लिई आउँदा दाजु सुकबहादुर तामाङ घरतर्फ जानु भयो। घटनाबारे बुझ्दैजाँदा लालबहादुर मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, जिरा मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर, मनबहादुर मास्की मगर समेत भई लाठी, ढुङ्गा, फलामे रड, टर्चलाईट समेतले हानी जीतबहादुर तामाङलाई कर्तव्य गरी मारेका र सुकमाया तामाङलाई सख्त घाइते बनाएकोमा पूर्ण विश्वास लाग्छ भन्ने व्यहोराको सन्तबहादुर तामाङले गरेको कागज।

मिति २०६७।८।८ का दिन राती अं.२४.०० बजेको समयमा विरे भन्ने धनबहादुर तामाङले मेरो मोवाईलमा फोन गरी तपाईंको गाडीमा काम गर्ने सुकबहादुर तामाङ र सन्तबहादुर तामाङको बुवा आमालाई कस्ले कुटपीट गरी ढलाई रगतको खोलो बगाएको छ तुरुन्त पठाई दिनु भनी खबर गरेकोले राती गाडी आउँदै नभोली बिहान आउँछौं भनी फोन राखे। ऐ. ९ गते अं. ४.३० बजेको समयमा सुकबहादुर तामाङ, सन्तबहादुर तामाङ र म समेत भई घटनास्थलमा जानको लागि आउँदै गर्दा चनौटे भन्ने स्थानमा पुग्दा सुकमाया तामाङलाई उपचारको लागि लैजान भनी बोकेर ल्याएका रहेछन। निजको स्वास्थ्य अवस्था हेर्दा टाउको फुटी रगतपच्छे भएको शरीरको विभिन्न भागमा घाउ चोट तथा नीलडाम रही बेहोस अवस्थामा देखेको र जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको भन्ने थाहा पाएँ। म र सन्तबहादुर तामाङ समेत निजको आमालाई उपचारको लागि गोरखा जिल्ला अस्पताल तर्फ लिई आयो र सुकबहादुर तामाङ घर स्वारातर्फ गएका हुन्। घटनाबारे बुझ्दै जाँदा लालबहादुर मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, जिरा मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर, मनबहादुर मास्की मगर समेत भई लाठी, ढुङ्गा, फलामे रड, टर्चलाईट समेतले हानी जीतबहादुर तामाङको कर्तव्य गरी मारेका र सुकमाया तामाङलाई सख्त घाइते बनाएकोमा पूर्ण विश्वास लाग्छ भन्ने बुझी थाहा पाएको हुँ भन्ने व्यहोराको कृष्णकुमार श्रेष्ठले गरेको कागज।

मिति २०६७।८।८ का दिन म आफ्नै घरमा थिएँ। राती मैले केही थाहा पाइन। जाहेरवालाको बुवा जीतबहादुर तामाङलाई कर्तव्य गरी मारेको र आमा सुकमायालाई घाइते बनाएको भनी थाहा पाएको हुँ । घाइते सुकमायालाई उपचारको लागि चरक अस्पताल पोखरामा ल्याएको र उपचार भईरहेको उक्त घटना कसले कसरी घटाए भनी बुझ्दै जाँदा गाउँकै लालबहादुर मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, जिरा मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर, मनबहादुर मास्की मगर समेत भई लाठी, ढुङ्गा, फलामे रड, टर्चलाईट समेतले हानी जीतबहादुर तामाङको कर्तव्य गरी मारेका र सुकमाया तामाङलाई सख्त घाइते बनाएकोमा पूर्ण विश्वास लाग्छ भन्ने व्यहोराको सार्कि तामाङले गरेको कागज।

मिति २०६७।८।८ का दिन विरे भन्ने धनबहादुर तामाङले खाना खान बोलाएको हामी दुवैजना निजको घरमा गएको र निजको घरमा खाना खाई घरमा आई श्रीमान जीतबहादुर तामाङ दलानमा सुतेकोमा रातीको समयमा श्रीमान सुतेको ठाउँमा ढुङ्गाले हानेकोमा मलाई कस्ले ढुङ्गाले हान्यो भनी कराउनु भएकोले मैले टर्चलाईट

बाली हेर्दा मेरो जेठाजुको छोरा विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ, शान्ति तामाङ समेतले मलाई समाई मेरो श्रीमान लालबहादुर तामाङ, जिरा मगर, सन्तबहादुर तामाङ, मनबहादुर मास्की, मनबहादुर आले मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, कुलबहादुर मगर, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर समेतका व्यक्तिहरुले कुटपीट गरेकोले म रुन कराउन र हारगुहार गर्न खोज्दा विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ, शान्ति तामाङ, लालमाया तामाङले मेरो मुख थुनी अन्यले श्रीमानलाई लाठी, ढुङ्गा समेतका हतियारले हानी कर्तव्य गरी मारी मलाई यो बोक्सीलाई मार्नु पर्छ भनी सबै मिली रड, लाठी समेतका हतियारले हानी मर्नो भनी छोडी गएकोमा घाइते अवस्थामा फेला पारी ज्यान मर्न नपाएको र हालसम्म मेरो उपचार भईरहेको छ भन्ने व्यहोराको पीडित सुकमाया तामाङको कागज।

प्रतिवादी मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, सन्तबहादुर तामाङ, कुलबहादुर मगर, जिरा मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आलेमगर, विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ, लालबहादुर मगर, बुद्धिमाया लामा तामाङले मृतक जीतबहादुर तामाङलाई कर्तव्य गरी मारेकोमा मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १ र १३(३) नं. को कसूर अपराधमा ऐ. को १३(३) नं. र ज्यान मार्ने उद्योगको कसूर गरेमा निज प्रतिवादीहरुलाई ऐ. ऐनको दफा १५ बमोजिम र प्रतिवादी टारी माइली भन्ने लाल माया तामाङ, शान्ति तामाङलाई मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १ र १३(४) नं. को कसूर अपराधमा ऐ. को १३(४) नं. र ज्यान मार्ने उद्योगको कसूर गरेमा निज प्रतिवादीहरुलाई ऐ. ऐनको दफा १५ बमोजिम सजाय गरी पाउँ भन्ने व्यहोराको अभियोगपत्र।

मैले उक्त घटना घटाएको छैन। म उक्त घटनामा संलग्न छैन भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी धनबहादुर तामाङले अदालतमा गरेको बयान ।

मैले जीतबहादुर र निजको श्रीमतीलाई कुनै हातपात गरेको छैन। म घटनास्थलमा गएको मात्र हो भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी सन्तबहादुर तामाङले अदालतमा गरेको बयान ।

म घटनामा संलग्न छैन । घटना लालबहादुर मगर, जिरा मगरले घटाएको हो भन्ने थाहा पाएको हुँ। म निर्दोष छु भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी कुलबहादुर मगरले अदालतमा गरेको बयान।

उक्त घटनामा म गएको मात्र हो घटना मैले घटाएको होइन। म निर्दोष छु भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी मनबहादुर आलेमगरले अदालतमा गरेको बयान।

मैले मृतक र घाइतेलाई छोएकोसम्म पनि छैन म निर्दोष छु भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी मनबहादुर मास्की मगरले अदालतमा गरेको बयान।

उक्त घटनामा प्रतिवादी जिरा मगर र लालबहादुर मगरले जाउँ भनेकाले घटनास्थलमा गएको मात्र हुँ। मैले उक्त घटना घटाएको होइन भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी सुरेश आलेमगरले अदालतमा गरेको बयान।

मैले जीतबहादुरको हत्या गरेको होइन म घटनास्थलमा उपस्थित मात्र भएको हुँ भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी बुद्धिबहादुर लामा तामाडले अदालतमा गरेको बयान।

मैले जीतबहादुर र निजको श्रीमतीलाई कुनै हातपात गरेको होइन। म निर्दोष छु भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी जीतबहादुर आलेमगरले अदालतमा गरेको बयान।

उक्त घटना जिरा मगर र म समेतले मात्र जीतबहादुर र निजको श्रीमतीलाई कुटपीट गरी मारेको, घाइते बनाएको हो अन्य प्रतिवादीहरु साथ गएका र घटनास्थल भन्दा केही टाढा नै बसेका थिए। उनीहरुले कुटपीट गरेनन् हेरिरहेका थिए भनी प्रतिवादी लालबहादुर मगरले अदालतमा गरेको बयान।

उक्त घटना अन्यले घटाएका होइन म र लालबहादुर मगरले मात्र घटाएको हो भनी प्रतिवादी जिरा मगरले अदालतमा गरेको बयान।

म घटनास्थलमा गएको पनि छैन, मैले देखेको पनि छैन, म निर्दोष छु भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी टारी माइली भन्ने लालमाया तामाडले अदालतमा गरेको बयान।

म वारदात स्थलमा जाँदा पनि गइन, को कसले मारे हाने मलाई थाहा भएन। घटना घटिसकेपछि मात्र वारदात स्थलमा गएको हुँ भन्ने व्यहोराको सन्ती तामाडले अदालतमा गरेको बयान।

शुरु अदालतको आदेशानुसार वादी तर्फबाट बुझिएका माया तामाड र सन्तबहादुर तामाडले अदालतमा बकपत्र गर्दा प्रतिवादीहरु जिरा मगर र लालबहादुर मगरले मात्र उक्त घटना घटाएको हो। अन्य प्रतिवादीहरुबाट उक्त वारदात घटाइएको होइन भनी गर्नु भएको बकपत्र र प्रतिवादीहरु जीतबहादुर आले, सुरेश आले र सन्त तामाडका साक्षी चन्द्रमाया तामाडले र प्रतिवादीहरु मनबहादुर आले मगर र सन्तबहादुर तामाडको साक्षी शर्मीलामाया तामाडले समेत बकपत्र गर्दा प्रतिवादीहरु जिरा मगर र लालबहादुर मगरले मात्र उक्त घटना घटाएको हो अन्य प्रतिवादीहरुबाट उक्त वारदात घटाइएको होइन भनी एकै मिलानको बकपत्र भई मिसिल सामेल रहेछ।

मिसिल संलग्न तथ्य एवं प्रमाणहरूको विश्लेषणबाट प्रतिवादी लालबहादुर मगर, सन्तबहादुर तामाङ र जिरा मगरले जीतबहादुर तामाङ र सुकमाया तामाङसंग पूर्व रीसइवी भएको कारणले निजहरूलाई मार्ने योजना बनाई सो योजना कार्यान्वयनका लागि अन्य व्यक्तिहरू समेतलाई भेला जम्मा गरी फलामको छड, लाठा, ढुङ्गा, टर्चलाइट समेतको व्यवस्था मिलाई रातको समयमा जीतबहादुर तामाङको घरमा गई सुतिरहेको अवस्थामा ढुङ्गाले हानी उठाई ती हातहतियारहरू प्रहार गरी जीतबहादुर तामाङको तत्काल घटनास्थलमा मृत्यु भएको र सुकमाया तामाङको तत्काल हारगुहार एवं प्रभावकारी उपचार उपलब्ध भएको कारणले संयोगवस बाँचन सफल भएको देखियो। यसरी लालबहादुर मगर, सन्तबहादुर मगर र जिरा मगरले ज्यान सम्बन्धी महलको १ र १३(३) एवं १५ नं. अनुसारको अपराध गरेको लास जाँच प्रतिवेदन एवं घाजाँच केश फारम समेतका प्रमाणहरूबाट समर्थन हुन आएकोले निजहरूलाई ऐ. १३(३) नं. अनुसार जन्म कैद सजाय भै निजहरूले सोही अवस्थामा सुकमाया तामाङलाई ज्यान मार्ने उद्योगको कसूर गरेको पाइँदा ज्यान सम्बन्धी महलको १५ नं. बमोजिम ५ वर्ष कैदको सजाय समेत हुने ठहर्छ। अन्य प्रतिवादीहरू मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर समेत ६ जना प्रतिवादीहरूले पनि हातहतियार साथ घटनास्थलमा पुगी जीतबहादुर तामाङ र सुकमाया तामाङ उपर लाठा, ढुङ्गा समेत प्रहार गरेको तथ्य र प्रमाण निजहरूको बयान एवं घटनास्थल मुचुल्का, लास जाँच प्रतिवेदन सुकमाया तामाङको कागज समेतबाट देखिएकोले निजहरूले पनि ज्यान सम्बन्धी महलको १, १३(४) नं. र १५ नं. अनुसारको कसूर गरेको प्रमाणित हुन आयो। तसर्थ निजहरू सबैलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम जनही जन्म कैदको सजाय भै ऐ. महलको १५ नं. बमोजिम ज्यान मार्ने उद्योगको कसूरमा पनि ५ वर्ष कैदको सजाय हुने ठहर्छ। निज ६ जना प्रतिवादीहरूले गरेको अपराधको प्रकृति लालबहादुर मगर समेतले बनाएको योजनामा सहमत भै अपराधिक कार्यमा संलग्न रहेको अवस्था रहेपनि जीतबहादुर तामाङ र सुकमाया तामाङसंग यी प्रतिवादीहरूको मारुपनेसम्मको रीसइवी नरहेको पृष्ठभूमिमा निजहरूलाई जन्म कैदको सजाय गर्दा सो सजाय चर्को पर्ने भै २ वर्ष कैदको सजाय गर्दा पर्याप्त हुने चित्तले देखेकाले अ.व. १८८ नं. बमोजिम राय व्यक्त गरेको छु। प्रस्तुत फैसला साधक सदरको लागि पुनरावेदन अदालत पोखरामा जाहेर गर्नु। अन्य प्रतिवादीहरू विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ, सन्ती तामाङ र टारी माइली भन्ने लालमाया तामाङले आरोपित

कसूर गरेको स्वतन्त्र प्रमाणबाट समर्थन हुन नआएकोले निजहरुले आरोपित कसूरबाट सफाई पाउने ठहर्छ। फरार रहेकी प्रतिवादी बुद्धिमाया लामा तामाङको हकमा अ.बं.१९० नं. बमोजिम मुलतवीमा राखिदिएको छ भन्ने गोरखा जिल्ला अदालतको मिति २०६८।८।२६ को फैसला।

गोरखा जिल्ला अदालतको फैसलामा मेरो चित्त बुझेन। म आफ्नै जीउज्यान माथिको जोखिमीको कारण घटनास्थलसम्म पुगी परै बसी हेरिरहेको व्यक्तिलाई बिना आधार प्रमाण ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. र १५ नं. को कसूर गरेको ठहर गर्न मिल्ने अवस्था छैन। किनकी मैले सो दावी अनुसारको कसूर गर्दै नगरेको र वादी पक्षले सो अभियोग लगाई मुद्दा चलाउन मात्र पर्याप्त ठानी मेरो कसूर वस्तुनिष्ठ रूपमा प्रमाणित गर्न नसकेको अवस्थामा आफ्ना साक्षी पीडित एवं घाइते जाहेरवाला एवं अनुसन्धानको क्रममा कागज गर्ने व्यक्तिहरु कोही पनि अदालतमा उपस्थित गराउन नसकेको अवस्थामा म अनपढ व्यक्तिले न्यायको रोहमा यथार्थ सत्य कुरा बताई न्याय निरोपणमा सहयोग पुऱ्याई राखेको र म घटनास्थलमा गएपनि मैले कसैलाई केही नगरेको परिवेशमा मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) र १५ नं. मेरो हकमा आकर्षित हुने यथार्थ अवस्था हुँदै नभएकोले म उपर अन्यायपूर्ण तवरबाट मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महको १, १३(३) र १५ नं. को दावी अनुसार नै गोरखा जिल्ला अदालतले सोही दावीलाई ग्रहण गरी अन्याय र त्रुटिपूर्ण भै बदरयोग्य हुँदा बदर गरी मेरो पुनरावेदन जिकिर बमोजिम इन्साफ गरी पाउँ भन्ने सन्तबहादुर तामाङको पुनरावेदन अदालत पोखरामा परेको पुनरावेदन पत्र ।

गोरखा जिल्ला अदालतले गरेको फैसला चित्त बुझेन हामीले गर्दै नगरेको अपराधमा अनुसन्धान पक्षले हामी माथी शंका गरी शंकाको भरमा हामीलाई बलजफती फसाउन कथित अपराधमा हामीलाई हाम्रो इच्छा विपरीत साबिति बयान गर्न बाध्य पारी बयान गराइएको एवं मृतक जीतबहादुर तामाङ र पीडित सुकमाया तामाङसंग हामी पुनरावेदकहरुको कुनै प्रकारको पूर्व रिसइवी थिएन र छैन। पूर्व रिसइवी भएका जिरा मगर र लालबहादुर मगरले प्रहार गरी घटना घटाएकोमा हामी पुनरावेदकहरुमाथी शंकाको भरमा कसूरदार कायम गरेको शुरु गोरखा जिल्ला अदालतको फैसला नमिलेको र हामी पुनरावेदकहरुलाई दोषी करार गर्नको लागि हाम्रा विरुद्धमा लाग्ने ठोस सबूद प्रमाण विपक्षी नेपाल सरकारले पेश गर्न नसकेको, गोरखा जिल्ला अदालतले अनुमानका भरमा बुझ्नु पर्ने प्रमाण नै नबुझी हामीलाई सजायको भागीदार बनाई फैसला सुनाएकोले सो फैसलालाई बदर गरी सफाई पाउँ भन्ने

मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आलेमगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, सुरेश आले मगर र जीतबहादुर आले मगर समेतको संयुक्त पुनरावेदन पत्र।

मिसिल संलग्न प्रमाणहरूबाट प्रतिवादी लालबहादुर मगर, सन्तबहादुर तामाङ र जिरा मगर समेतसंग मिलेमतो र मार्ने योजनामा सहमत भै यी प्रतिवादीहरू मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा (तामाङ), सुरेश आले मगर, जीतबहादुर तामाङ र बुद्धिमाया लामा तामाङ समेत सबै जना मिली बैठक बसी धामी झाँक्री काम गर्ने जीतबहादुरलाई बोक्सा र निजको श्रीमती सुकमायालाई बोक्सी भन्ने आरोप लगाई कुटपीट गर्ने तथा कर्तव्य गरी मार्नेसम्मको काम गरेको र अन्य प्रतिवादी सन्ती तामाङ र टारी भन्ने लालमाया तामाङ समेतका उल्लेखित प्रतिवादीहरूले कुट्ने तथा मार्नलाई संयोग पारिदिनेसम्मको कसूर गरेको हुँदा उल्लेखित प्रतिवादीहरूलाई अभियोगदावी बमोजिम कसूर कायम गरी सजाय हुनु पर्नेमा सो नगरी मनबहादुर मास्की मगर समेतको हकमा कसूर तथा सजाय ठहर गरीसकेपछि मुलुकी ऐन अ.बं.१८८ नं. को राय व्यक्त गरी २ वर्ष कैद गरेको तथा विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ समेत जना ३ लाई सफाई दिने गरेको हदसम्मको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा सो हदसम्मको बदर गरी यी प्रतिवादीहरूलाई अभियोगदावी बमोजिम नै सजाय गरी पाउँ भन्ने नेपाल सरकारको पुनरावेदन अदालत पोखरामा परेको पुनरावेदन पत्र।

प्रतिवादीहरूले सामुहिक सरसल्लाह गरी मृतक तथा निजकी श्रीमतीलाई मार्ने योजना बनाई लाठी, फलामको रड समेत लिई मृतकको घरमा गै मृतक जीतबहादुरलाई अन्धाधुन्द तरिकाले टाउको जस्तो अंगमा पटक पटक प्रहार गरी मारेको र निजकी श्रीमती सुकमायाई मार्ने मनसायले कुटपीट गरी तत्कालै औषधोपचारको कार्यले बाँच्न गएका, ज्यान मार्ने उद्योग समेतको कसूर प्रतिवादीहरू जिरा मगर, लालबहादुर मगर, सन्तबहादुर तामाङ, जीतबहादुर आले मगर, सुरेश आले मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, कुलबहादुर मगर, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगरले गरेको प्रमाणबाट पुष्टि हुन आएको पाइन्छ। प्रतिवादी विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ, सन्ती तामाङ, टारी माइली भन्ने लालमाया तामाङ समेतको सरसल्लाह भै मृतकलाई मार्न गएको तथ्यगत प्रमाणबाट पुष्टि हुन सकेको छैन।

तसर्थ प्रतिवादीहरू लालबहादुर मगर, सन्तबहादुर तामाङ, जिरा मगर, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा (तामाङ), सुरेश आले मगर र जीतबहादुर आले मगरले जीतबहादुर तामाङलाई कर्तव्य गरी मारी

सोही अवस्थामा सुकमाया तामाङलाई समेत ज्यान मार्ने उद्देश्यले कुटपीट गरी सख्त घाइते बनाई ज्यान मार्ने उद्योग समेतको कसूर गरेको पुष्टि हुन आएकोले निज प्रतिवादीहरूलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम जनही जन्मकैद र ऐ. महलको १५ नं. बमोजिम ५ वर्ष कैदको सजाय हुने र प्रतिवादीहरू विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ, सन्ती तामाङ र टारी माइली भन्ने लालमाया तामाङले कसूर गरेको प्रमाणबाट पुष्टि हुन नआएकोले आरोपित कसूरबाट निज प्रतिवादीहरूलाई सफाई दिने गरी गोरखा जिल्ला अदालतबाट मिति २०६८।८।२६ मा भएको फैसला सदर हुने ठहर गरेको पुनरावेदन अदालत पोखराको मिति २०७०।२।२० को फैसला।

जाहेरी दरखास्त स्वतः प्रमाण हुँदैन। यी जाहेरवाला मुद्दामा विवादित घटना वारदातका प्रत्यक्षदर्शी पनि होइनन्। जाहेरीलाई नै प्रमुख निर्णायक आधार मानी गरिएको फैसला प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ५४ को प्रतिबन्धात्मक वाक्य खण्डले बदरभागी छ। कुनै कागज व्यहोराले हामीउपर आरोपीत कसूर पुष्टि गर्न सकेको छैन। मौकामा प्रहरीमा कागज गर्ने भनिएका व्यक्तिहरूले आफ्नो जानकारीको श्रोतसम्म पनि खुलाउन नसक्ने व्यक्तिहरू ग्राह्य साक्षी हुन सक्तैनन्। मौकामा प्रहरीमा कागज गर्ने भनिएका व्यक्तिहरू मध्ये पनि माया तामाङ र सन्तबहादुर बाहेक अन्य कोही कसैले पनि अदालतमा बकपत्र गरेका छैनन्। पछि अदालतमा बकपत्र नै नगर्ने साक्षीहरूको कथन प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा १८ ले अग्राह्य छन्। बकपत्र गर्ने माया तामाङ र सन्तबहादुरले हाम्रो निर्दोषिताको पक्षपोषण गरेपछि निज साक्षीहरूको अभिव्यक्तिका सम्बन्धमा वादीद्वारा अन्यथा प्रमाण आएको पनि छैन।

मृतक जीतबहादुरको शव परीक्षण प्रतिवेदन र घाइते भनिएकी सुकमायाको मृतकको मृत्युको खास निश्चयात्मक कारणयुक्त राय नै प्रकट गर्न सकेको छैन। सो प्रतिवेदनमा Cause of Death खण्डमा “Probable cause of death is head injury” भनिएबाट त्यसमा प्रयुक्त “Probable” शब्दले कुनै निश्चयात्मक नभई “संभावित” राय मात्रै बोलेको प्रस्तुत मुद्दामा कर्तव्य ज्यानतर्फ यथास्थितिमा प्रमाणमा लिन नमिल्ने शव परीक्षण प्रतिवेदनलाई पनि ग्राह्य प्रमाण मानी गरिएको फैसला त्रुटिपूर्ण छ। त्यसैगरी घाइते भनिएकीको घा जाँच केश फाराम पनि उत्तिकै अस्पष्ट विरोधाभाषपूर्ण र शंकाजन्य रही प्रमाण अग्राह्य रहेको छ। सो फाराम कागजको Type of weapon/object used खण्डमा “धारिलो हतियार” भनी लेखिएको देखिन्छ तर मौकामा त्यस्तो कुनै धारिलो हतियार बरामद हुन सकेको छैन। त्यस्तो धारिलो हतियारको प्रयोगको कुरा शंकारहित पुष्टि हुन सकेको छैन।

सहअभियुक्तद्वय जिरा मगर र लालबहादुरले शुरु अदालतमै स्वेच्छाले गरेका बयानको क्रममा निज सहअभियुक्तहरूले आफूहरू दुईजनाले मात्रै सुकमाया तामाङलाई घाइते बनाई मृतकलाई मारेको भनी कसूरमा साबिति बयान गरेका छन्। प्रस्तुत मुद्दामा हामीले प्रहरी समक्ष गरिएको भनिएको साबिति बयान व्यहोरालाई के कुन साक्षी प्रमाणले शंकारहित तवरबाट पुष्टि गरिदिएको छ भन्ने प्रश्नको कुनै कानूनसम्मत, तथ्यपरक र तर्कपूर्ण आधार शुरु तथा पुनरावेदन अदालतको फैसलामा खुल्ल सकेको छैन। प्रहरी समक्ष गरेको बयानलाई हामी उपर आरोपित कसूर पुष्टि गर्ने सर्वाधिक मुख्य निर्णायक आधार बनाइनु त्रुटिपूर्ण छ।

अतः शुरु तथा पुनरावेदन अदालतबाट सबूद प्रमाणहरूको निष्पक्ष ढंगले विश्लेषण नगरी प्रचलित कानून, फौजदारी न्यायप्रणालीका मान्य सिद्धान्त एवं सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित नजिरहरूको समेत बर्खिलाप हुने गरी भएको पुनरावेदन अदालतको फैसला बदर गरी प्रस्तुत मुद्दाबाट हामीलाई सफाई दिलाई पाउँ भन्ने व्यहोराको प्रतिवादीहरू मनबहादुर मास्की, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर तामाङ, सुरेश आले मगर र जीतबहादुर आले मगरको यस अदालतमा परेको संयुक्त पुनरावेदन पत्र।

प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा २५ ले फौजदारी मुद्दामा अभियुक्तको कसूर प्रमाणित गर्ने भार वादीको हुने प्रस्तुत मुद्दामा वादीपक्षले शंकारहित रुपमा आफ्नो दावी प्रमाणित गर्न नसकेकोले शंकाको आधारमा कसूरदार ठहर्न्याउन फौजदारी न्यायको विपरीत हुने हुँदा त्यस्तोमा प्रतिवादीले सफाई पाउँछ। केवल अन्य सहअभियुक्त प्रतिवादीहरूसंगै गोश्वारा रुपमा हँचुवामै मेरो उपर आरोपित कसूर गढाउ गर्ने कुनै स्पष्ट प्रमाणिक र विश्वसनीय आधार जाहेरीमा प्रकट हुन सकेको छैन। के कुन आधारमा मेरो नाम मुछी त्यस्तो जाहेरी दिएका होलान् भन्ने आधारभूत विषयमा निजलाई कानून बमोजिम जर्िरह गर्न पाउने कानूनी हकबाट बन्चित भएकोले त्यस्तो जाहेरीलाई प्रमुख निर्णायक आधार मानी गरिएको फैसला प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ५४ को प्रतिबन्धात्मक बाक्य खण्डले बदरभागी छ।

जाहेरवालाले विवादित घटना वारदात व्यहोरा वरिे भन्ने धनबहादुर तामाङबाट जुलुमीमा मेरो पनि नाम सुनेको भन्ने जाहेरी व्यहोरा छ निज धनबहादुर तामाङलाई अनुसन्धानकर्ताले बुझेकोसम्म पनि छैन। म उपर कसूर गढाउ गरी तथ्य प्रमाणयुक्त पोल गर्न सकेका छैनन्। केवल मनोगत आधारमा मेरो नाम खुलाई अभिव्यक्त गराइएको मात्रै भरमा मलाई कसूरदार ठहर गर्न मिल्दैन। म उपर कसूर अपराध

स्थापित गराउने उद्देश्यले वादी नेपाल सरकारको तर्फबाट मौकाको कागजका साक्षीहरूले नै प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा १० र १८ अन्तर्गत परीक्षणका क्रममा शुरु अदालतमै आरोपित कसूरमा मेरो कुनै क्रियात्मक संलग्नता छैन भनी स्पष्ट रुपमा बक्ती दिएको एवं वादीले नै साक्षीको रुपमा अदालतमा पेश गर्नु भनी कबोल गरेका वा त्यसरी पेश गर्ने बाध्यात्मक कर्तव्य बोकेका अन्य साक्षीहरूलाई बकपत्र गराउन अदालतमा हाजिर गराउनसम्म नसकेको अवस्था छ।

सहअभियुक्तद्वय जिरा मगर र लालबहादुरले मौका वारदाताका बखत मलाई धाकधम्की, डरत्रासमा पारी जबरजस्ती मेरो इच्छा विरुद्ध मृतकको घर अगाडिसम्म लैजाँदा बाध्यतावश गएकोसम्म हुँ। मृतकलाई हान्ने, समाउने, बाँधछेक गर्ने वा मार्नलाई संयोग पारिदिने जस्ता अपराधिक कार्यमा मेरो कुनै संलग्नता छैन। विवादित घटना वारदातमा मेरो संलग्नताको शंकारहित पुष्ट्याईं हुन सकेको छैन। अतः मेराउपर वादी नेपाल सरकारद्वारा आरोपित कसूर पुष्टि गर्ने आधार बनाई गरिएको पुनरावेदन अदालतको फैसला बदर गरी प्रस्तुत मुद्दाबाट सफाई पाउँ भन्ने व्यहोराको सन्तबहादुर तामाङको यस अदालतमा परेको पुनरावेदनपत्र।

नियम बमोजिम पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक प्रतिवादी तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री नागेशकृष्ण पोखरेलले प्रतिवादीहरू मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा (तामाङ), सुरेश आले मगर र जीतबहादुर आले मगरले आफूहरू यी मृतकको घरमा गएको तर मृतकलाई मार्ने कार्यमा संलग्न नरहेको भनी अदालतमा समेत बयान गरेको अवस्थामा यी प्रतिवादीहरूलाई अभियोग दावीबाट सफाई दिनु पर्नेमा अभियोगदावी बमोजिम सजाय गरेको पुनरावेदन अदालतको फैसला नमिलेको हुँदा उल्टी गरी अभियोगदावीबाट सफाई पाउँ भन्ने बहस प्रस्तुत गर्नु भयो।

प्रतिवादी तर्फका कानून व्यवसायीहरूले गर्नु भएको बहस सुनी पुनरावेदन पत्र सहितको मिसिल अध्ययन गरी हेर्दा प्रतिवादीहरू सन्तबहादुर तामाङ, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर तामाङ, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगरको पुनरावेदन र पुनरावेदन नगर्ने प्रतिवादीहरू लालबहादुर मगर तथा जिरा मगरको हकमा साधकको रोहबाट हेरी पुनरावेदन अदालत पोखराको फैसला मिलेको छ छैन सोही सम्बन्धमा निर्णय दिनु पर्ने देखियो।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा मृतक जीतबहादुर तामाङको मृत्युको सम्बन्धमा हेर्दा मृतकको लास जाँच मुचुल्कामा जिल्ला गोरखा स्वारा गा.वि.स. वडा नं. २ स्थित ढुङ्गा

र माटोले बनेको खरले छाएको एक तले घरको भित्ताबाट १५ इन्च टाढा रातो रंगको कच्चाकुकुचुक भएको टर्चलाईट रहेको, ब्याट्री अलग रहेको, उक्त लाइटबाट १० इन्च टाढा ७७ इन्च लम्बाई भएको बेदुलाको लाठी, उक्त लाठीको मसिनो भागतिर छाला खुइलिएको भागमा रगत लागेको, सो ठाउँबाट पश्चिमतर्फ रगतले लतपतिएको सेतो रौं रहेको, सो ठाउँबाट पश्चिमतर्फ २ वटा रगत लतपतिएको ढुङ्गा रहेको, उक्त ढुङ्गा वरिपरी रगतैरगतको टाटाहरु रहेको, रातो चुराको टुक्राहरु छरिएर रहेको, उक्त घरको पूर्वी सुरमा कालो टर्चलाईट र उक्त टर्चलाईटबाट केही टाढा सोही टर्चको टाउको र ब्याट्री राखे रहेको, उक्त घरको उत्तर पश्चिम सुरतर्फ २० इन्च लम्बाई भएको फलामको रड रहेको, उक्त रडबाट दक्षिण कालो रंगको रगत लागेको पोलिष्टरको टोपी रहेको, उक्त घरको काठको बारसंगै काठको खाट, उक्त खाटमाथी कंबलले छोपिएको अवस्थामा जीतबहादुर तामाङको लास रहेको, मृतकको लासको टाउकोमा विभिन्न घाउचोटहरु रहेको, निधारको दाहिने भागमा अं.३ इन्च लम्बाई भएको, २ वटा हड्डी देखिने घाउ रहेको, मध्य भागमा बायाँतिर अं.३ इन्च र २ इन्च लम्बाई भएका भित्री खप्पर समेत देखिने २ वटा घाउ, दाहिने गाला र दाहिने हातमा घाउ रहेको, कानको जरामा नीलो डाम, पेट तथा ढाडमा नीलडाम रहेको, अन्य शरीरमा समेत नील डाम रहेको, मलद्वारबाट दिसा निस्किएको, लिङ्गबाट वीर्य जस्तो सेतो पदार्थ निस्किएको भन्ने व्यहोराको घटनास्थल लास जाँच मुचुल्का रहेको पाइन्छ। मृतकको पोष्टमार्टम रिपोर्टमा External wounds and injuries भनी lacerated wounds exposing skull bone about 7 cm x 5.5 cm, On vertex and about 6 x 5 cm on Rt. temporal region Frontal region about 1 x 4 cm incised injury wound about 2 cm x 1 cm small lacerated wound on occipital region. Cut wound about 1 cm on Rt. ear भन्ने उल्लेख छ। त्यस्तै Bruise over the anterior Rt. Chest and abdomen on and the back of body. Abrasion seen on the Rt. forearm भन्ने र मृतकको मृत्युको कारणमा Probable cause of death head injury भनी उल्लेख छ। जसबाट मृतकको शरीरका विभिन्न भागहरुमा लागेको घा खत तथा टाउकोमा लागेको चोटका कारण मृत्यु भएको अवस्था देखियो। जीतबहादुरको मृत्यु कर्तव्यबाट भएको नभई अन्य कारणबाट भएको हो भनी अन्य तथ्ययुक्त प्रमाण समेत प्रस्तुत हुन सकेको अवस्था छैन। जसबाट मृतक जीतबहादुर तामाङको मृत्यु प्राकृतिक रुपमा भएको नभै कर्तव्यबाट भएको तथ्य पुष्टि हुन आएको छ।

प्रतिवादी लालबहादुर मगरले अधिकारप्राप्त अधिकारी समक्ष बयान गर्दा मृतक जीतबहादुर गाउँका धामी झाँक्री काम गर्ने र निजको श्रीमती बोक्सी थिइन् ।

श्रीमतीको बोक्सीको छाँडा लगाई रीस उठेका मानिस तथा वस्तुभाउलाई बान हानी बिरामी बनाई दिने, गाउँका धेरै जनाको गाईवस्तुको मृत्यु भएको थियो। मेरो समेत ३ वटा भैंसी र २ वटा गाईलाई निजैले बान हानेर मारी दिएको हो। मलाई समेत बोक्सीको बान हानी मर्नु र बाँच्नु बनाएपछि अन्य धामी झाँक्री राखी ठीक भएको हो। निज मृतकका छोराहरु पोखरा बस्ने हुँदा गाउँको सबै बिक्री गरी पोखरा बस्न जाने हो, जानु भन्दा अगाडि २ जनालाई मारेर जाने हो भनी भन्ने गरेकाले मलाई मार्छ भनी डर लागी मिति २०६७।८।८ मा म र सन्तबहादुरको बिचमा मृतकलाई मार्ने भनी योजना बनाई गाउँका केटाहरुलाई घरमा बोलाई सहमति गरी मार्नु पर्छ भनी साँझ गाउँका मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, जिरा मगर, बुद्धिबहादुर लामा, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर र म समेत भई मेरो घरबाट निस्की सन्तबहादुर तामाङको घरमा गएका हौं। मैले घरबाट फलामे रड, खन्ती र अन्य साथीहरुले ढुङ्गा, लाठी, टर्च बोकी रातको अं.२२.३० बजेको समयमा सन्तबहादुर तामाङको घरबाट हिंडी हामीहरु ९ जना जीतबहादुर तामाङको घरमा पुग्यौं। निज सुतिरहेकाले मैले जीतबहादुर तामाङको छातीमा ढुङ्गाले हानेकोमा कुन चोरले ढुङ्गा हानेको हो भन्दै हातमा टर्चलाई लिएर तल आँगनमा आएपछि फलामे रड, लाठी, ढुङ्गाले एकैसाथ निजहरु दुवैलाई हानी ढलाएका हौं। मैले फलामको रडले हानेपछि अब मन्यो होला भनी आआफ्नो घरमा जाँदै गर्दा विरे भन्ने धनबहादुर तामाङले हाम्रो साहिलो बुवा जीतबहादुर र साहिली आमा सुकमायालाई रगताम्य बनाई मारेछन भनी गुहार गरेको आवाज सुनी नगए हामीलाई नै लगाउँछन भनी अपराध लुकाउने छिपाउने उद्देश्यले हामी ९ जना नै सोही राती जीतबहादुर तामाङको घरमा पुगेका हौं। साह्रै सताएकोले म र सन्तबहादुर तामाङको योजनाबाट जीतबहादुर तामाङलाई कर्तव्य गरी मारेका र निजकी श्रीमती सुकमायालाई घाइते बनाई मर्न सक्ने अवस्थामा पुर्‍याएका हौं भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको पाइन्छ भने निजले अदालत समक्ष गरेको बयानमा उक्त घटना जिरा मगर र म समेतले कुटपिट गरी मारेको, घाइते बनाएको हो भनी जीतबहादुर तामाङलाई कर्तव्य गरी मारेको र सुकमाया तामाङलाई कुटपीट गरेको तथ्यमा सावित भई प्रतिवादी लालबहादुर मगरले बयान गरेको देखिन्छ।

मिति २०६७।८।८ अं. २१.०० बजेको समयमा लालबहादुर मगरको घरमा गाउँका मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आलेमगर, कुलबहादुर मगर, लालबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर समेत जम्मा भई

आज राती जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई जसरी भएपनि मार्न पर्छ, गाउँमा निजहरूले निकै सताए, दिउँसो सन्तबहादुर तामाङ र मेरो सल्लाह भईसक्यो यहाँ जम्मा भएका सबै जानु पर्छ, जो जाँदैन कारवाही गरी गाउँ निकाला गछौं भनेकोले म समेत सहमत भई लालबहादुर मगरको घरबाट सन्तबहादुर तामाङको घरमा गई निज समेत भई हामी ९ जना लाठी, ढुङ्गा, रड, टर्चलाईट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले हानी ढलाएका हौं। निज मृतक जीतबहादुर तामाङले मलाई व्यक्तिगत रूपमा तेरो एउटा आँखा फुटेको छ मेरो मन्तर लगाई अर्को आँखा समेत फुटाई दिन्छु भनेकाले मलाई साह्रै रीस उठिरहेकोले मैले समेत सुकेको लामो लाठी र टर्च समेतले प्रहार गरी कर्तव्य गरी जीतबहादुर तामाङलाई मारेका हौं र सुकमाया तामाङलाई घाइते बनाई बेहोस अवस्थामा पुऱ्याएका हौं भनी प्रतिवादी जिरा मगरले आफू समेतको कर्तव्यबाट वारदात घटेको हो भन्ने तथ्यमा साबित भई अनुसन्धान अधिकारी समक्ष बयान गरेको र वारदातमा आफ्नो संलग्नता रहेको तथ्यको समर्थन गर्दै म समेत भई वारदात घटाएको हो भनी अदालत समक्ष समेत बयान गरेको पाइयो। त्यसैगरी जाहेरी दरखास्त, प्रत्यक्षदर्शी तथा पीडित सुकमाया तामाङको बयान, कृष्णकुमार श्रेष्ठ र सार्की तामाङ समेतको कागज व्यहोराबाट यी प्रतिवादीहरू लालबहादुर मगर र जिरा मगरले जीतबहादुर मगरलाई कर्तव्य गरी मारेको तथ्य पुष्टि हुन आएको छ।

अब प्रतिवादीहरू मध्ये सन्तबहादुर तामाङको वारदातमा संलग्नता रहे नरहेको सम्बन्धमा विचार गर्दा जीतबहादुर तामाङको छोरा सुकबहादुर तामाङले मेरी कान्छी बुहारीलाई भगाई पोखरातिर गई बसेकाले छोरालाई झिकाई मेरो धनमाल फिर्ता गर भन्दा निजले रीस गरी दुःखदिंदै आएका थिए। जीतबहादुरले जग्गा जमिन सबै बेची पोखरा जानुभन्दा अगाडि मलाई र लालबहादुर मगरलाई मारेर मात्र जान्छौं भन्दै हिँडेकाले पक्कै यिनीहरूले हामीलाई बोक्सीको छौंडा लगाई बाण हानेर मार्छन भनी लालबहादुर र मैले निजहरूलाई पोखरा जानुभन्दा पहिल्यै मार्नु पर्‍यो भनी सल्लाह गरी मिति २०६७।८।८ को साँझ लालबहादुर मगरको घरमा गाउँलेहरू जम्मा भई मार्न जाने योजना बनाएका हौं। अं.२०.०० बजेको समयमा लालबहादुर मगरले गाउँका मानिसहरूलाई आफ्नो घरमा बोलाई सरसल्लाह गरी राती अं.२२.०० बजेको समयमा लालबहादुर मगर, जिरा मगर, मनबहादुर मास्की मगर, कुलबहादुर मगर, सुरेश आले

मगर, जीतबहादुर आले मगर समेत मेरो घरमा आएका हुन्। त्यसपछि म समेत ९ जना भई लाठी, रड, ढुङ्गा, टर्चलाइट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले हानी ढलाएका हौं। निजलाई मैले लाठी प्रहार गरी हानेको हुँ। लालबहादुर मगरले फलामको रडले प्रहार गरेका हुन्। अन्यले लाठी, ढुङ्गा, टर्च समेत प्रहार गरी जीतबहादुर तामाङलाई मारेका हौं र सुकमाया तामाङलाई घाइते बनाई बेहोस अवस्थामा पुऱ्याएका हौं भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी सन्तबहादुर तामाङले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष साबिति बयान गरेको पाइयो। निजले अदालत समक्ष बयान गर्दा जिरा मगर समेत ७ जना व्यक्ति मेरो घरमा आएका थिए। म पनि जीतबहादुरको घरमा गएको हुँ। म वारदात स्थलमा भएपनि मैले मृतक र निजको श्रीमतीलाई हातपात गरेको थिइन जीतबहादुरको हत्या मैले गरेको होइन भनी इन्कारी बयान गरेको भएतापनि निज घटनास्थलमा गएको तथ्य स्वीकार गरेको अवस्था देखिँदा यदि निजले घटनास्थलमा जीतबहादुरको हत्या गरेको देखेको भए छुट्याउने कोशिश गरेको हुनु पथ्यो तर यी प्रतिवादीले मृतकलाई मार्ने कार्यमा छुट्याउन प्रयास गरेको भन्ने तथ्ययुक्त प्रमाण समेत यी प्रतिवादीले पेश गर्न सकेको अवस्था समेत देखिँदैन।

त्यसैगरी प्रतिवादी सन्तबहादुर तामाङले अदालत समक्ष गरेको बयानमा अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान सही गर भन्दा सही गरेको हुँ भनी आफूले नै सही गरेको तथ्यमा साबित रहेको देखिन्छ। त्यसरी अधिकारप्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयानलाई अदालत समक्ष इन्कार गर्दैमा मात्र उक्त बयान व्यहोरा झुठ्ठा हो भनी विश्वास गर्न सकिँदैन। सो सम्बन्धमा प्रमाण ऐन २०३१ को दफा ९(२)(क)(३) मा अभियोग बारे कुनै सार्वजनिक अधिकारीले गर्ने कारवाहीको सम्बन्धमा यस्तो धम्की वा विश्वास पर्ने आश्वासन दिएको थिएन जसबाट निजले सो कुरा सत्य रूपमा व्यक्त गर्ने सम्भावना थियो भन्ने अवस्था बाहेक मुद्दाका कुनै पक्षले व्यक्त गरेको कुरा निजका विरुद्धमा प्रमाणमा लिन हुन्छ भन्ने ऐ. दफा ९(१) ले व्यवस्था गरेको देखिन्छ। जसबाट यी प्रतिवादीले अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष गरेको बयानमा आफूलाई कुनै डर, धाक, धम्की तथा प्रभावमा पारी बयान गराएको भनी दावी लिन सकेको र त्यस्तो अवस्था सिर्जना गरेको थियो भनी कुनै तथ्ययुक्त प्रमाण समेत यी प्रतिवादीले गुजार्न सकेको अवस्था देखिँदैन। सो हुँदा यी प्रतिवादीले अधिकारप्राप्त अनुसन्धान अधिकारी

समक्ष गरेको बयान निजको विरुद्ध प्रमाणमा लाग्ने अवस्था देखिएकोले मृतकको हत्यामा प्रतिवादी सन्तबहादुर तामाङको संलग्नता रहेको नै देखियो।

सन्तबहादुर तामाङ समेतका व्यक्तिहरूले कुटपीट गरेकोले म रुन कराउन र हारगुहार गर्न खोज्दा मेरो मुख थुनी अन्यले श्रीमानलाई लाठी, ढुङ्गा समेतका हतियारले हानी कर्तव्य गरी मारी मलाई यो बोक्सीलाई मार्नु पर्छ भनी सबै मिली रड, लाठी समेतका हतियारले हानी मर्नो भनी छोडी गएकोमा घाइते अवस्थामा फेला पारी ज्यान मर्न नपाएको भन्ने व्यहोराको पीडित सुकमाया तामाङले अनुसन्धानको क्रममा प्रत्यक्षदर्शी भै बयान गरेबाट समेत प्रतिवादी सन्तबहादुर तामाङ समेतको कर्तव्यबाट जीतबहादुर तामाङको मृत्यु भएको पुष्टि हुन आयो ।

अब प्रतिवादीहरू जीतबहादुर आले मगर, बुद्धिबहादुर तामाङ, सुरेश आले मगर, मनबहादुर मास्की, मनबहादुर आले मगर र कुलबहादुर मगरहरू अभियोगदावी बमोजिम सजाय हुने कसूरमा संलग्न रहे नरहेको तर्फ विचार गर्दा मिति २०६७।८।८ को साँझ लालबहादुर मगरले मेरो घरमा सल्लाह छ भनेकाले राती निजको घरमा जाँदा गाउँका जिरा मगर, कुलबहादुर मगर, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले, बुद्धिबहादुर लामा, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर समेत रहेछन्। सबैले रक्सी खाएको हो। पहिले नै योजना बनाएकोले अब हामी जीतबहादुर तामाङको घरमा जाने हो र निज जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई जसरी भएपनि मारेर सफाया पार्नु पर्छ, यहाँ भेला भएका सबै जानु पर्छ, जो जाँदैन त्यसलाई समाजबाट निकाल्छौं र जनकारवाही गर्छौं भनी उर्दी जारी गरेकाले हामी समेत सहमत भई ८ जना लालबहादुर मगरको घरबाट निस्की सन्तबहादुर तामाङको घरमा गई निजकै घरको बाटो भएर हामी ९ जना लाठी, ढुङ्गा, रड, टर्चलाईट समेत बोकी जीतबहादुर तामाङको घरमा गई दलानमा सुतिरहेका जीतबहादुर तामाङ र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङलाई लालबहादुरले ढुङ्गाले हान्दा को हो भनी निज बुढाबुढी टर्च बाल्दै आँगनमा झरेपछि हामी ९ जनाले ढुङ्गा, लाठी, रड, टर्च समेतले प्रहार गरेका हौं। हामीहरूले हानेको कारण जीतबहादुर तामाङको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको र निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङ सख्त घाइते भएकी हुन भन्ने यी प्रतिवादीहरूले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष एकै मिलानको बयान गरेको देखिन्छ। प्रतिवादी लालबहादुर मगर, सन्तबहादुर तामाङले मृतकलाई मार्ने योजना बनाई अन्य प्रतिवादीहरू समेतलाई साथमा लिई मृतकको घरमा गै मृतक तथा निजकी श्रीमती सुकमायालाई सामुहिक कुटपीट गरेको भनी आपसमा पोल गरी अधिकारप्राप्त

अधिकारी समक्ष बयान गरेको, घटनास्थलबाट बरामद भएका दशीका सामानहरू र मृतकको टाउको र शरीरको विभिन्न भागमा परेका घाउचोटको प्रकृति समेतबाट कसूरमा यी प्रतिवादीहरू समेतको संलग्नता रहेको तथ्य समर्थित भएको देखिन्छ।

घटनामा संलग्न छैन। हामीहरूले मृतक तथा निजकी श्रीमतीलाई कुटपीट गरेको होइन प्रतिवादी लालबहादुर मगर र जिरा मगरले रड, ढुङ्गा, लाठीले कुटपीट गरेका हुन भनी प्रतिवादीहरू जीतबहादुर आले मगर, बुद्धिबहादुर तामाङ, सुरेश आले मगर, मनबहादुर मास्की, मनबहादुर आले मगर र कुलबहादुर मगरहरूले अदालतमा कसूर गरेकोमा इन्कार रही बयान गरेको पाइयो। तर यी प्रतिवादीहरूले अदालत समक्ष आफूहरूले कसूर गरेकोमा इन्कार रहेतापनि मृतक जीतबहादुर तामाङलाई कुटपीट गर्न प्रयोग भएको बेदुलाको लाठीमा लागेको रगत, भाँचिएको काठको २ वटा टुक्रा, ढुङ्गामा रगत लतपलिएको, Evereday टर्च लाइट कच्याककुचुक भएको र फलामको रड समेत घटनास्थलबाट बरामद भएको देखिन्छ। त्यस्तै मृतक जीतबहादुरको टाउकोमा हड्डी समेत देखिने गरी ठूलाठूला ५ वटा घा-खत परेको, दाहिने कानको मुनी काटेको घाउ, गाला, हातमा घाउहरू परेको तथा छाती, पेट, पीठचूँ लगायत शरीरको विभिन्न भागमा नील डामहरू परेको भन्ने लास जाँच मुचुल्का र शव परीक्षण प्रतिवेदनमा समेत उल्लेख भएका छन्। मृतकको शरीरमा परेको धेरै घाउचोटहरू तथा मृतकलाई कुटपीट गर्दा प्रयोग गरिएका दशीको सामानहरू घटनास्थलबाट बरामद भएका ठोस प्रमाणहरूबाट प्रतिवादी जिरा मगर र लालबहादुर मगर २ जना प्रतिवादीले मात्र कुटपीट गरेको भन्ने तथ्य मिल्दो देखिन आउँदैन।

प्रतिवादी सन्तबहादुर तामाङ, जीतबहादुर आलेमगर, सुरेश आलेमगर, बुद्धिबहादुर लामा, मनबहादुर आले, कुलबहादुर मगर, मनबहादुर मास्की मगरले अदालतमा आई मृतकलाई मार्ने योजना अनुसार वारदात स्थलमा गएको भनी स्वीकार गरेकै छन्। यी प्रतिवादीहरू वारदात स्थलमा उपस्थित हुनु तर मृतकलाई कुटपीट गरी हत्या गरुन्जेलसम्म चुप लागेर केही नगरी बसेको भनी गरेको बयानलाई विश्वासयोग्य मान्न सकिँदैन। यदी यी प्रतिवादीहरू हत्यामा संलग्न नभएको भए त्यत्रो आक्रमण गर्दा चुप लागेर नबसी छुट्याउन जानु पर्ने निजहरूको कर्तव्य समेत हुन्थ्यो तर त्यसरी छुट्याएको भनी बयान गरेको र त्यस्तो कुनै प्रमाण पेश गर्न सकेको अवस्था समेत देखिँदैन। मार्ने योजना बनाई सँगै जाने तर वारदात स्थलमा गएर आफूहरूले केही नगरेको भनी अदालतमा गरेको बयानलाई कुटपीट गर्दा प्रयोग गरेको लाठी टर्च र ढुङ्गाहरू बरामद भएको र मृतकको शरीरमा धेरै चोटपटक लागेको

समेतका अवस्थाबाट यी प्रतिवादीहरूले मृतकलाई कुटपीट गरेको होइन भनी प्रतिवादी मध्येका जिरा मगर र लालबहादुर मगरले अदालतमा गरेको बयान समेतलाई विश्वासयोग्य मान्न सकिएन ।

मिति २०६७।८।८ को राती श्रीमान जीतबहादुर तामाङ दलानमा सुतेको ठाउँमा ढुङ्गाले हान्दा मलाई कस्ले ढुङ्गाले हान्यो भनी कराउनु भएकोले मैले टर्चलाइट बाली हेर्दा मेरो जेठाजुको छोरा विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ, शान्ति तामाङ समेतले मलाई समाए। लालबहादुर तामाङ, जिरा मगर, सन्तबहादुर तामाङ, मनबहादुर मास्की, मनबहादुर आले मगर, बुद्धिबहादुर लामा तामाङ, कुलबहादुर मगर, सुरेश आले मगर, जीतबहादुर आले मगर समेतका व्यक्तिहरूले मेरो श्रीमानलाई कुटपीट गरेकोले म रुन कराउन र हारगुहार गर्न खोज्दा विरे भन्ने धनबहादुर तामाङ, शान्ति तामाङ, लालमाया तामाङले मेरो मुख थुनी अन्यले श्रीमानलाई लाठी, ढुङ्गा समेतका हतियारले हानी कर्तव्य गरी मारी मलाई यो बोक्सीलाई मार्नु पर्छ भनी सबै मिली रड, लाठी समेतका हतियारले हानी मर्नो भनी छोडी गएको भन्ने व्यहोराको घटनाको प्रत्यक्षदर्शी तथा पीडित समेत भएकी सुकमाया तामाङले यी प्रतिवादीहरू उपर किटान गरी प्रतिवादीहरूले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयानलाई थप पुष्टि हुने गरी कागज गरेको देखिन्छ।

अदालत समक्ष बकपत्र नगरेको तर अनुसन्धान अधिकारी समक्ष मात्र गरेको कागजले प्रमाणको रूपमा मान्यता पाउन सक्दैन भन्ने पुनरावेदन जिकिरको सम्बन्धमा विचार गर्दा प्रमाण ऐन २०३१ को दफा ९(१) र ९(२)(क)(३) को व्यवस्था हेर्नु पर्ने देखिन्छ। दफा ९(२)(क)(३) मा भएको व्यवस्था अनुसार “अभियोग बारे कुनै सार्वजनिक अधिकारीले गर्ने कारवाहीको सम्बन्धमा यस्तो धम्की वा विश्वास पर्ने आश्वासन दिएको थिएन जसबाट निजले सो कुरा सत्य रूपमा व्यक्त गर्ने सम्भावना थियो...” भन्ने अवस्था बाहेक ऐ. दफा ९(१) ले “मुद्दाका कुनै पक्षले व्यक्त गरेको कुरा निजका विरुद्धमा प्रमाणमा लिन हुन्छ” भन्ने व्यवस्था गरेको देखिन्छ। जसबाट यी प्रतिवादीहरूले अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष गरेको बयानमा आफूलाई कुनै डर, धाक, धम्की तथा प्रभावमा पारी बयान गराएको भनी दावी लिन सकेको र त्यस्तो अवस्था सिर्जना गरेको थियो भनी कुनै तथ्ययुक्त प्रमाण समेत गुजार्न सकेको अवस्था देखिंदैन। अधिकारप्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयानलाई अदालत समक्ष इन्कार गर्दैमा मात्र उक्त बयान व्यहोरा झुठ्ठा हो भनी विश्वास गर्न सकिंदैन। सो हुँदा यी प्रतिवादीले अधिकारप्राप्त अनुसन्धान अधिकारी समक्ष गरेको बयान निजको विरुद्ध प्रमाणमा लाग्ने

अवस्था देखिएकोले मृतकको हत्यामा प्रतिवादीहरू जीतबहादुर आले मगर, बुद्धिबहादुर तामाङ, सुरेश आले मगर, मनबहादुर मास्की, मनबहादुर आले मगर र कुलबहादुर मगरसमेतको संलग्नता रहेको तथ्य पुष्टि भएको छ।

मृतक जीतबहादुर तामाङ धामी झाँक्रीको काम गर्ने र निजकी श्रीमती सुकमाया बोक्सी भएको, बोक्सीको छोँडा लगाई बाण हानी गाउँको वस्तुभाउ र मानिसहरुलाई दुःख दिई मार्ने जस्ता कार्य गरेको भनी निजहरुलाई मार्ने नियतबाट पूर्व योजना बनाई प्रतिवादीहरू मृतकको घरमा गएको भन्ने प्रतिवादीहरुकै बयानबाट खुल्न आएको छ। जसबाट यी प्रतिवादीहरुले जीतबहादुर तामाङ तथा निजको श्रीमती सुकमाया तामाङलाई मार्ने नै मनसाय राखेको देखियो।

मृतककी श्रीमती सुकमाया तामाङको घा जाँच केश फारममा Multiple cut wound scalp area lacerated wound of lower leap and Bruwis of chest भनी उल्लेख भई मर्नेसम्म सम्भव भएको तत्काल गोरखा अस्पतालबाट निज पीडितलाई अन्य औषधी उपचारको लागि पोखरा ल्याई औषधी उपचार गराएको भन्ने देखिन्छ। निज पीडित सुकमायाको टाउको जस्तो संवेदनशील अंगमा १०"x १०" खप्परको हड्डी देखिने गरी कुटपीट गरेको पाइन्छ। साथै जाहेरी दरखास्त, प्रतिवादीहरुले अनुसन्धानमा गरेको बयान तथा पीडितले गरेको कागज समेतबाट निज पीडितलाई पनि मार्ने नियतले प्रतिवादीहरू निजको घरमा गएका र मर्ने अवस्थामा पुर्‍याई घाइते बनाएको भन्ने पुष्टि हुन आएको छ।

तसर्थ जाहेरी दरखास्त, लास जाँच प्रकृति मुचुल्का, शव परीक्षण प्रतिवेदन, प्रतिवादीहरुले अनुसन्धान अधिकारी र अदालत समक्ष गरेको बयान समेतका आधार प्रमाणहरुबाट प्रतिवादीहरू लालबहादुर मगर, जिरा मगर, सन्तबहादुर तामाङ, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा (तामाङ), सुरेश आले मगर र जीतबहादुर आले मगर समेतले बोक्सीको आरोपमा बृद्ध जीतबहादुर तामाङलाई प्रतिवादीहरू मिली समूहमा गै राती सुतेको अवस्थामा उठाई विभत्स तरिकाले कर्तव्य गरी मारी सोही अवस्थामा सुकमाया तामाङलाई समेत ज्यान मार्ने उद्देश्यले कुटपीट गरी सख्त घाइते बनाई ज्यान मार्ने उद्योग समेतको कसूर गरेको पुष्टि हुन आएकाले निज प्रतिवादीहरुलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम जनही जन्मकैद र ऐ. महलको १५ नं. बमोजिम ५ वर्ष कैदको सजाय हुने गरी गोरखा जिल्ला अदालतबाट मिति २०६८।८।२६ मा भएको फैसला सदर

गरेको पुनरावेदन अदालत पोखराको मिति २०७०।२।२० को फैसला मिलेको देखिंदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकहरूको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन।

अब प्रतिवादी कनैया चौधरीलाई सर्वस्वसहित जन्मकैदको सजाय गर्दा चर्को पर्ने भन्ने आधारमा मुलुकी ऐन अ.बं. १८८ नं. बमोजिम विचार गर्दा बरामदी मुचुल्का तथा शव परीक्षण प्रतिवेदन समेतबाट यी प्रतिवादीहरूले मृतकलाई जोखिमी हतियारको प्रयोग गरी अमानवीय तवरबाट हत्या गरेको अवस्था समेत देखिंदैन। प्रतिवादीहरू सबै मिली लाठी, रड, ढुङ्गा, टर्चलाइट प्रयोग गरी कुटपीट गरेको र सोही कुटपीटको कारणबाट जीतबहादुर तामाङको मृत्यु भएको तर सोही अवस्थामा निजकी श्रीमती सुकमाया तामाङ घाइते भएको अवस्था समेतबाट यी प्रतिवादीहरूको मार्ने नै मनसाय रहेको थिएन कि भनी अनुमान गर्न सकिने अवस्था देखियो भने यी मृतकले घरमा रहेका वस्तुभाउ र जग्गा जमिन सबै बेची पोखरा जाने हो हामी जानुभन्दा अगाडि २ जनालाई मारेर मात्र जान्छौं भन्दै हिंडेकाले पक्कै यिनीहरूको हामीसंग रीसइवी छ बोक्सीको छौंडा लगाई वाण हानेर मार्छन भनी यी प्रतिवादीहरू विश्वासमा परेको कुरा प्रतिवादी लालबहादुर मगर समेतले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष बयान गरेको देखिंदा आफूहरूको ज्यान जानसक्ने त्रासमा परी कर्तव्य गरेको अवस्था समेतलाई विचार गर्दा यी प्रतिवादीहरूलाई जन्मकैद गर्दा चर्को पर्न जाने देखियो। यी प्रतिवादीहरूलाई अ.बं.१८८ नं. को प्रयोग गरी सजायमा केही कमी गर्नु दण्ड निर्धारणको प्रचलित न्यायिक पद्धति अनुरूप नै हुने देखियो।

अतः प्रस्तुत मुद्दामा गोरखा जिल्ला अदालतले यी प्रतिवादीहरूलाई जनही जन्मकैद हुने गरी गरेको फैसलालाई पुनरावेदन अदालत पोखराले सदर गरेको र उक्त फैसलालाई यस इजलासबाट समेत सदर गरिसकेको अवस्थामा यी प्रतिवादीहरू सामुहिक रूपमा गई लाठी ढुङ्गा जस्ता कम जोखिमी हतियार प्रयोग गरी कुटपीट गरेको कारण समेत भएकोले प्रतिवादीहरू लालबहादुर मगर, जिरा मगर, सन्तबहादुर तामाङ, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा (तामाङ), सुरेश आले मगर र जीतबहादुर आले मगरलाई ऐन बमोजिम सजाय गर्दा चर्को पर्न जाने देखिंदा अ.बं. १८८ नं. अनुसार यी प्रतिवादीहरूको हकमा जनही १८(अठार) वर्ष कैद सजाय हुने ठहर्छ। अरूमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल

माथि ठहर खण्डमा प्रतिवादीहरू लालबहादुर मगर, जिरा मगर, सन्तबहादुर तामाङ, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा

(तामाङ), सुरेश आले मगर र जीतबहादुर आले मगरलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम जनही जन्मकैद र ज्यान सम्बन्धी महलको १५ नं. बमोजिम ५ वर्ष कैदको सजाय हुने ठहर गरेको शुरू फैसला सदर गर्ने पुनरावेदन अदालत पोखराको मिति २०७०।२।२० को फैसला सदर भै मुलुकी ऐन अ.बं. १८८ नं. अनुसार यी प्रतिवादीहरूलाई जनही १८(अठार) वर्ष कैद हुने ठहरेकोले शुरू जिल्ला अदालतको फैसलाको तपसिल खण्डमा रहेको प्रतिवादीहरू लालबहादुर मगर, जिरा मगर, सन्तबहादुर तामाङ, मनबहादुर मास्की मगर, मनबहादुर आले मगर, कुलबहादुर मगर, बुद्धिबहादुर लामा (तामाङ), सुरेश आले मगर र जीतबहादुर आले मगरको लगत संशोधन गरी जनही १८ वर्ष कैदको लगत कसी यी प्रतिवादीहरू कैदमा बसेको कारागार कार्यालयलाई संशोधित कैदी पूर्जी लेखी जानकारी पठाउनु भनी गोरखा जिल्ला अदालतमा लेखी पठाउनु-----१

दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार बुझाउनु -----२

न्यायाधीश

उक्त रायमा मेरो सहमति छ ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत- गेहेन्द्रराज रेग्मी

कम्प्यूटर- चन्द्रा तिमल्सेना

सम्बत् २०७२ साल चैत्र महिना २९ गते रोज २ शुभम्-----